

Българска

Издание
на Съюза
на лесо̀в̀дите
в България

ГОРА

ISSN 1312-7055

Брой 1 (105), год. XXIII, януари 2026 г., София 1303, ул. "Антим I" №17

www.bulgarian-foresters.org

e-mail: bggora@abv.bg

Управителният съвет на Съюза на лесо̀в̀дите в България с ясна позиция и загриженост за решаване на проблемите на горското стопанство у нас

На 11 ноември 2025 г. в София се състоя заседание на Управителния съвет (УС) на Съюза на лесо̀в̀дите в България. Присъстващите 20 и трима онлайн от 33 членове на УС обсъдиха и приеха решения по най-важните въпроси на горското стопанство у нас. С особена загриженост бяха обсъдени възможни решения на задълбочаващата се криза на пазара на дървесина и тежкото финансово състояние на държавните горски предприятия, едното от които държавата чрез републиканския бюджет да финансира дейностите по възстановяване на опожарените горски площи, да се финансират някои от публичните функции на горите, които се поддържат от ДГП досега за сметка на приходите от продажба на дървесина. Бе потвърдена позицията на СЛБ, приета през 2009 г. и потвърждавана многократно след това - за самостоятелност и единство на горското ведомство, включително с предприятията от дървообработващата и мебелната индустрия, представено на първото заседание на Работната група за промени в Закона за горите през 2023 г. и подкрепено от почти всички присъстващи в частта за самостоятелност и единство на горското ведомство.

Бяха обсъдени и приети: отчет на Организационния комитет за организацията и провеждането у нас на XXI Конгрес на Съюза на европейските лесо̀в̀ди 11 - 14.09.2025 г., в Русе; отчет за дейността на СЛБ за 2025 г., както и отчет за изпълнение на бюджета за 2025 година.

Сериозно бе обсъдено и прието предложението за бюджет за 2026 година. Бяха поставени редица въпроси за разплащанията в условията на Еврзоната - как ще се определи и събира членският внос, и други. Принципно бе прието решение определеният от ОС на СЛБ от 2023 г. членски внос в размер на 24 (двадесет и четири) лева годишно за работещите да се събира в евро по официалния курс ($24/1,95583 = 12,27$ евро), от които 50 % да се превеждат по сметката на СЛБ в евро. На Общото събрание (това е в неговите правомощия по Устав, чл. 18, ал. 1, т. 10) през март 2026 г. следва да се определи размерът на членския внос в евро.

Бе взето решение за свикване на Общо събрание на СЛБ (на основание на чл. 18, ал. 1 и при условията на чл. 19, ал. 1 и 2 от Устава на СЛБ) на **12.03.2026 г. (четвъртък) от 10,30 ч. в зала „Акад. Мако Даков“ в централната сграда на Лесотехническия университет, София, бул. „Климент Охридски“ № 10.**

На стр. 2

Избрани са нов зам.-председател на СЛБ и помощник главен редактор на в. „Българска гора“

**Инж. Иван Николаев Ризов -
зам.-председател на СЛБ**

Завършва ЛТУ през 2015 г. и СУ „Св. Климент Охридски“, понастоящем е докторант в ИГ – БАН. Инж. Ризов е представител на лесо̀в̀дската колегия от Югозападна България. В момента изпълнява длъжността директор на ДГС - Струмяни (ЮЗДП). Трудовата му дейност започва през 2015 г., като последователно е лесничей, старши лесничей, зам.-директор и директор на ДГС - Катунци. Един от представителите на лесо̀в̀дската колегия, участвал активно в потушаването на горските пожари в региона през последните години. Носител е на приза „Лесо̀в̀д на годината 2024“.

Член на УС на СЛБ от 2019 г. Участва активно в подготовката, организацията и провеждането на XXI конгрес на Съюза на европейските лесо̀в̀ди през 2025 г. в Русе. Ще отговаря за организационното укрепване на регионалните съвети и дружествата в страната, както и за решаването на постъпили сигнали и жалби.

**Инж. Илия Петров Ангелов -
член на Редакционния съвет и
помощник главен редактор на в.
„Българска гора“**

Роден е на 11.01.1957 година. През 1983 г. завършва ВЛТИ. През периода 1983 - 1987 г. е проектант в „Агролеспроект“ - София. От 1988 г. до пенсионирането си работи в централното горско ведомство последователно като специалист, главен специалист, експерт, главен и държавен експерт и началник на отдел. Цялостната му дейност е в областта на лесоустройството, участва активно в работните групи за подготовката на предложенията за Закон за горите (1997 г. и 2009 г.).

Член е на СЛБ от 1994 година. За постигнатите резултати през 2017 г. е избран за подгласник на „Лесо̀в̀д на годината 2016“. Участва активно в издаването на съюзния печатен орган.

Управителният съвет на Съюза на лесо̀в̀дите в България

Среща на Дружеството на ветераните лесо̀в̀ди от София

На стр. 5

Природен парк „Сините камъни“ на 45 години —

Сливенското
мънисто в гердана
на българската
природа

На стр. 8

СЪЮЗ НА ЛЕСОВЪДИТЕ В БЪЛГАРИЯ
София, 1303, ул. „Антим I“ № 17 тел.: 02 9818632

Изм. №
София, 2026 г.

ДО
ИНЖ.
ЧЛЕН НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА СЛБ
ИНЖ.
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕГИОНАЛНИЯ
СЪВЕТ НА СЛБ
ИНЖ.
ДЕЛЕГАТ НА ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА СЛБ

ПОКАНА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН/ГОСПОЖО

На основание на чл. 18, ал. 1 и при условията на чл. 19, ал. 1 и 2 от Устава на СЛБ с решение от 11.12.2025 г. Управителният съвет на Съюза на лесо̀в̀дите в България свиква Общо събрание на сдружението на **12.03.2026 г. (четвъртък) от 10,30 ч. в зала „Акад. Мако Даков“ в централната сграда на Лесотехническия университет, София, бул. „Климент Охридски“ № 10. Общото събрание да се проведе при следния**

ДНЕВЕН РЕД:

1. Приемане на отчета за дейността на СЛБ за 2025 г.
2. Приемане на отчета за изпълнение на бюджета за 2025 г. и ГФО.
3. Вземане на решение за попълване на състава на УС.
4. Приемане на проект за бюджет за 2026 година.
5. Разни.

Заседанието да се проведе присъствено. При евентуална неблагоприятна епидемична обстановка заседанието на ОС на СЛБ да се проведе неprisъствено, в същия ден и час, като техническите подробности по провеждането да се уточнят в периода 05 - 06.03.2026 година.

В изпълнение на изискванията на чл. 17, ал. 2 и чл. 20, ал. 2 от Устава на СЛБ УС **определи норма на представителство в състава на ОС, както следва: всички членове на УС са делегати, плюс още 1 делегат на организации с до 150 членове и още 2 делегати при организации с над 150 членове.**

В изпълнение на изискванията на чл. 19, ал. 2 и 3 от Устава на СЛБ да се проведат събрания във всички дружества и да се избрат делегати на ОС. Регионалните съвети на СЛБ на основание на направените от дружествата аргументирани предложения със свое решение да предложат кандидатури за актуализиране на състава на УС на СЛБ и да ги изпратят, заедно с кратко CV с телефони и електронни пощи на секретаря на СЛБ инж. Желев (l.jelev@abv.bg) най-късно до 12.02.2026 година.

Поканата до избраните за делегати на Общото събрание ще бъде изпратена по електронната поща чрез председателите на Регионалните съвети на СЛБ и ще бъде публикувана на страниците на вестник „Българска гора“.

За информация и потвърждаване за участието да се поддържа връзка със секретаря на СЛБ инж. Любен Желев - 0885841628, не по-късно от 06.03.2026 година.

Председател на СЛБ
Проф. д-р Иван ПАЛИГОРОВ

Управителният съвет на Съюза на лесовъдите в България с ясна позиция и загриженост за решаване на проблемите на горското стопанство у нас

От стр. 1

Общото събрание да се проведе при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Приемане на отчета за дейността на СЛБ за 2025 г.
2. Приемане на отчета за изпълнение на бюджета за 2025 г. и ГФО.
3. Вземане на решение за попълване на състава на УС.
4. Приемане на проект за бюджет за 2026 г.
5. Разни.

Заседанието да се проведе присъствено. При евентуална неблагоприятна епидемична обстановка заседанието на ОС на СЛБ да се проведе неprisъствено, в същия ден и час, като техническите подробности по провеждането да се уточнят в периода 05 - 06.03.2026 година.

В изпълнение на изискванията на чл. 17, ал. 2 и чл.20, ал. 2 от **Устава на СЛБ УС определи норма на**

представителство в състава на ОС, както следва: всички членове на УС са делегати, плюс още 1 делегат на организации с до 150 членове и още 2 делегати при организации с над 150 членове.

В изпълнение на изискванията на чл. 19, ал. 2 и 3 от Устава на СЛБ Управителният съвет препоръчва да се проведат събрания във всички дружества и да се изберат делегати на ОС. Регионалните съвети на СЛБ на основание на направените от дружествата аргументирани предложения със свое решение да предложат кандидатури за актуализиране на състава на УС на СЛБ и да ги изпратят, заедно с кратко CV с телефони и ел. пощи, на секретаря на СЛБ инж. Желев (l.jelev@abv.bg) най-късно до 12.02.2026 година. Поканата до избраните за делегати на Общото събрание ще бъде изпратена по електронната поща чрез председателите на Регионалните съвети на СЛБ и ще бъде публикувана на страниците на

вестник „Българска гора“.

Въпросът за символите на СЛБ - значката и членската карта, не е решен. В изпълнение на решение от ОС от 23.04.2025 г. след приключването на ремонта на офиса в София бе направен преглед на наличните в офиса значки. Бе взето решение засега да не се произвежда ново количество значки на СЛБ. Що се отнася до членската карта, ще се поискат оферти за пластика или карта с чип, която да бъде предоставяна на всеки член. Съществуващите технологии позволяват картата със снимка и с данните на нейния притежател да се въведе в единен регистър на членовете, който ще се обновява всяка година след заплащане на членския внос. По този начин ще се постигне строга отчетност за броя на членовете по региони и размера на платения членски внос, което е изискване на приетата счетоводна политика на СЛБ. Съществен проблем тук ще бъде затрудненото

финансиране на избраното решение. Трудно би могло да се намери финансово подпомагане, а за да се събере допълнителна сума към членския внос за членска карта, трябва да се обсъди във всяко дружество и да се вземе решение.

По предложение на проф. д-р Иван Палигоров - председател на СЛБ, Управителният съвет избра за зам.-председател на СЛБ инж. Иван Ризов.

Избран е и нов член на Редакционния съвет и помощник главен редактор на в. „Българска гора“ - инж. Илия Ангелов.

По предложение на председателя на СЛБ проф. д-р Иван Палигоров УС взе решение:

1. Договорът с оператора за поддържане на интернет страницата на СЛБ да стане безсрочен, с месечен хонорар от 400 лева.
2. Да се провери при какви условия страницата на СЛБ може да се доразработи в двуезичен формат

(български и английски), както беше до 2023 година. Условието да бъдат обсъдени на заседанието на Общо събрание.

По въпроса с констатираното в доклада за дейността за 2025 г. недобро организационно състояние на СЛБ следва да се подчертае, че то се отнася за всички регионални съвети, но особено за София, Ловеч, Берковица и Стара Загора, представители на които не участват в заседанията на Управителния съвет. Наложително е в тези регионални съвети да се актуализира съставът му (състои се от председателите на дружествата в региона), те да се съберат заедно с досегашните членове и изберат председател и секретар на РС. Председателят по право се предлага за делегат на ОС и за член на УС и може да бъде избран в състава на УС от предстоящото заседание на Общо събрание на 12.03.2026 година.

Спомени за лесовъди

Верен на горите на Ракитово

През дългата ми, близо четиридесет и три годишна професионална лесовъдска кариера съм имал честта и удоволствието да работя с голям кръг колеги от различни поколения и нива на горското стопанство. Всички тези срещи са били полезни за мен, независимо от това дали са носили нови знания. В тези няколко реда бих искал да си спомня за един почтен и всеотдаен лесовъд, който ни напусна неотдавна.

Петър Пейчинов е роден на 30.05.1939 г. в Ракитово и до края на живота си остана верен на ракитовските гори. В годината на моето раждане, 1957 г., той завършва специалността „Горско стопанство“ в Техникума по горско стопанство и дървообработване „Стефан Божков“ в Батак. Горската му пъгечка, по която върви неуморно, започва в Горско стопанство в м. Широка поляна като техник-лесовъд, а впоследствие е началник на участък.

От септември на 1960 г. до пенсионирането си в продължение на 39 години работи в Горско стопанство - Ракитово, като преминава последователно през всички лесовъдски длъжности и през 1976 г. става зам.-директор по стопанисване и охрана на горите, лова и разсадниковото производство.

Петър Пейчинов се издига като добър специалист и ръководител. Неговото поколение е белязано с чертите на висока отговорност към делото, което вършиш, но и с много любов към гората. Ето защо болките на гората бяха болките на лесовъда. Както се случи на 29 май 1861 г., когато унищожителен ураган повала около 30 000 дка първокласни смърчови и борови гори и засяга в най-голяма степен Горските стопанства в Селище, м. Беглика и м. Широка поляна и по малко - Вищерица, Чехльово, Ра-

китово и Велинград. На плещите на младия тогава техник-лесовъд се пада тежката задача да излекува раните на гората в Горското стопанство в Ракитово - участва в усвояването на падналата дървесина и в залесяването на ветровалните площи.

Времето му на зам.-директор на Горското стопанство е времето на мащабни залесявания в цялата страна. Под негово ръководство са залесявани около 4200 дка годишно, вкл. и залесяването на 4250 дка непроизводителни земи, предоставени от тогавашния Аграрно-промишлен комплекс в Ракитово. Тези залесявания създават защитен зелен пояс от борови култури около Ракитово и селата Дорково и Костандово, което променя облика на населените места.

Два пъти разсадник „Цигов чарк“ на Стопанството е класиран за национален първенец в производство на качествен посадъчен материал. За по-ранно осигуряване на фиданки за пролетното залесяване допълнително е устроен нов разсадник в Ракитово,

Когато говорим за промяна на облика на горите в Стопанството, имаме предвид, че с активното участие на Пейчинов по-голяма част от тях бяха прекатегоризирани в гори със специално предназначение. Той много държеше ракитовските гори да бъдат не само производствени, но оазис на красивата природа и нейните диви обитатели. През 1968 г. с активната му работа с институции е създаден Биосферният резерват „Мантарица“. Първоначално резерватът е обявен с цел опазването на вида глухар, който е застрашен от изчезване както в България, така и

в цяла Европа. Като цяло в резервата най-разнообразен е птичият свят. Освен глухара се срещат още сокол, ястреб, кълвач, скален орел, сойка, сврака, чинка. От бозайниците са установени сърна, благороден елен, кафява мечка, вълк, лисица, златка, заек, дива свиня, дива котка. Основна цел на резервата е опазването на девствените гори от видовете обикновен смърч, ела и бук. Особено важна за резервата е смърчовата гора в м. Петлите. Резерватът е включен в листата на ЮНЕСКО, като след това е предаден във ведомството на Министерството на околната среда и водите.

Разработва се и проект на крайградски парк „Бърдо“, чрез който се стимулира развитието на община Ракитово като туристически център. По-късно се създава и парк „Бърдоландия“ като туристическа атракция в местността „Бърдо“.

С личното участие на Петър Пейчинов се електрифицират пещера „Лепеница“ и кантонът в ГСУ

„Качаков чарк“, до който от Ракитово е реконструиран камионният път.

В годините, когато техн.-лесов. Пейчинов е зам.-директор, е разцветът на страницната дейност. Създаден е обувен цех, цех за пластмасови изделия и модерна дървообработваща работилница. Развива се животновъдството, за което е построена ферма в м. Раеви ливади. Дейността допринася за успешното икономическо състояние на ГС - Ракитово, и е популяризирана на Националното съвещание.

Петър Пейчинов е работил в професионално и чисто човешко разбирателство с директорите на Горското стопанство Н. Райков, Христо Сотиров, Ст. Миленов, В. Вандев, Стоян Допчев, Кирил Тодоров, Валентин Мечев.

Никога не е влизал в конфликт с ръководството. Участва активно в изпълнението на задачите по стопанисването, възобновяването и охраната на гората в района на стопанството. За добрата си дейност в ресора, за който отговаря, бе редовно оценяван от своите ръководители - Я. Узунов, Асен Терзов, П. Узунов, Стефан Спасов и Асен Халачев, на местно ниво, и от зам.-министър Иван Груев и други ръководители на национално ниво.

Под ръководството на директор Стоян Допчев и личното участие на Петър Пейчинов през 1992 - 1999 г. са възстановени дивечовите запаси на благороден елен, дива свиня, сърна и глухар. Създадени се две бази за стопанисване на дивеча - „Каркария“ и „Пашино бърдо“. За развитието на ловната дейност са построени ловните домове „Чокурска поляна“, „Цигов чарк“ и „Въпите“.

През целия си трудов път Пейчинов се отнасяше с изключителна отговорност към отглеждането и възобновяването на иглолистните и

иглолистно-широколистните гори в района на община Ракитово, опазването на горите от вредители и болести, вкл. и мерките по масовото съхнене на елата, незаконните сечи и други посегателства.

Поради неговите познания и принос към стопанисването на иглолистните гори в района на Западните Родопи, въпреки липсата на висше лесовъдско образование, той остана един от малкото техник-лесовъди в България, които запазиха ръководния си административен пост. С този акт ръководството на ведомството по горите оцени неговата професионална дейност. Тя бе високо оценена и от държавата - отличен е с „Орден на труда“ – сребърен, и два пъти със Златна значка на Министерството на горите и горската промишленост.

Освен сред колегите си от Горското стопанство той се ползваше с огромен авторитет и сред населението, като помага с каквото е възможно на изпаднал в беда гражданин от общината.

След неговото пенсиониране нашите срещи продължиха до кончината му през 2024 година. Пъгувайки в Родопите, в случаите, при които ми се налагаше да минавам през Ракитово, винаги търсих възможност да му се обадя. Той винаги беше информиран за състоянието на българските гори и се тревожеше за влошаващото им се състояние и настъпващата криза за тяхното опазване и стопанисване. С болка посрещаше негативните решения за стопанисването на горите и беше оптимист, че в крайна сметка, независимо от честите спадове в качеството на управлението на горите, те ще продължават да бъдат гордост за техните стопани. Затова спомените за достойните ни предшественици трябва да бъдат пазени и разказвани.

Инж. Илия АНГЕЛОВ

Климатичните промени и горите

Да засаждаме дървета, но не просто какви да е дървета!

През последните 50 години в световни правителствени и неправителствени, научни и политически форуми все повече се заговори за взаимовръзката между климата, който безспорно се променя, и гората и особено за създаване на нови гори като важен климаторегулиращ фактор на планетата.

Защо да засаждаме дървета?

В резултат на фотосинтезата дървесните и храстовите видове поглъщат и преработват CO₂ от въздуха и го трансформират във въглерод и кислород. Кислородът се отделя във въздуха като основен фактор за съществуването и здравето на човека и животните, а въглеродът се натрупва в биомасата и постепенно се освобождава при гниенето и горенето ѝ. По този начин горските насаждения чрез огромната си листна маса се явяват вторият по големина консуматор на въглерод и източник на кислород след океаните (Рамад Ф., 1971).

Дърветата и храстите не само абсорбират по-голяма част от нарастващия CO₂, но и регулират температурата и влажността на околната среда, осъществяват филтриране на вятъра и праха, подобрявайки качеството на въздуха, извличат от почвата и въздуха пестициди, торове, тежки метали. Известна е и тяхната роля за подобряване на плодородието и воднофизичните свойства на почвата, добавяне на хранителни макро- и микроелементи чрез отмярлата биомаса (дървесина, листа и др.) и са средство за борба с ерозията и рекултивация на нарушените от антропогенната дейност и природни фактори терени.

Кои дървета и храсти трябва да се засаждаат?

Знаем ли какви дървета трябва да засаждаме за борба с промяната на климата? Естествено на първо място това са местните видове, които имат предимства пред интродуцираните, през еволюционно си развитие са се приспособили към почвено-климатичните условия на месторастенията и влизат в състава на трайни по структура и взаимодействие съобщества заедно с животинския свят.

Видовото разнообразие на местните дървесни и храстови видове в нашата страна е голямо, но съгласно техните изисквания към почвено-климатичните условия на месторастенията за предпланините и равнините може да се даде предпочитание на запазване на насажденията и новите залесявания на дъбовете, клена, ясена, черната елша, обикновения ясен, трепетликата, полския бряст, черната, бялата и сивата топола, върбите, кестена и други. За планините за предпочитание са габър, офика, бук, дъб, явор, трепетликата, планинския бряст, видовете бор, смърч, ела, мура, а за най-високите части - клек. За крайбрежието - тамарикс, зърнастец, тополи, върби, полски клен и други.

Много учени, практически дейци и представители на зелените

НПО препоръчват за борба с климатичните промени и засушаването да се толерира само местни видове, но практиката показва друго. Често местните видове страдат от изменението на климата, докато интродуцираните се оказват по-устойчиви, а някои по-южни видове се преместват на север от своя естествен ареал. Всички видове бор страдат от нападенията на гъсениците на боровата процесия, ръждивата бороволистна оса, короядите и др., чието развитие се благоприятства от засушаванията. Според много проучвания у нас и в чужбина букът, смърчът и елата страдат от прекомерните горещини, замърсяването на атмосферата и са станали по-малко устойчиви на болести и вредители.

В световен мащаб, включително и у нас, е установено, че някои инвазивни видове, са по-адаптирани и по-продуктивни при определени месторастения. Знае се, че дъбовите гори около две хиляди години изместват буквите към по-големи надморски височини.

Типичен пример за адаптиране към изменението на климата е средиземноморският вид *Quercus ilex*, който под влияние на засушаванията е разширил своя ареал на север. Акад. Борис Стефанов смята косматия дъб (*Quercus pubescens*) за устойчив на сушата, който през

последните 50 години разширява ареала си, като от 90-те години на миналия век във формациите на келявия габър около пътя от Ябланица към Луковит и Костинброд по посока прохода Петрохан единичните групи от този вид се разширяват по площ и брой на индивидите. Типичен е и примерът с мъждряна (*Fraxinus ornus*), който е много по-устойчив на засушаванията от другите видове ясен.

Лесовъдската практика показва, че залесяванията с морски бор - *Pinus pinaster*, чиято родина е Средиземноморския район, по нашето Черноморие е с по-добри растежни показатели при сполучливо подбрани месторастения и се проявява по-устойчив на засушаванията. Бялата акация - *Robinia pseudoacacia*, внесена у нас през 90-те години на XIX в., се явява устойчива към горещините и сушата, адаптира се към бедни почви, като чрез своята способност да фиксира азот от въздуха обогатява почвата. Това я налага като отличен вид за противоерозионни залесявания и рекултивация на нарушени и ерозирани терени. С времето у нас и в чужбина е предпочитана пред други дървесни видове върху засушливите бедни и ерозирани месторастения и неоправдано е анатомосвана като инвазивен вид у нас и в чужбина от зелените НПО.

Проучванията у нас показаха, че

корсиканската форма на черния бор се оказва по-сухоустойчива върху по-бедни припечни месторастения (Костов и др., 1988).

Общи характеристики на дърветата, устойчиви на изменението на климата

Дърветата и храстите с естествена устойчивост на суша и високи летни температури често имат общи характеристики. А те са: малки и многобройни листа, чрез които са адаптирани към сушата; повечето видове са с въсърна и/или мъхеста листна маса - ако листът е снабден с малки власинки, той задържа водата по-ефективно; ако видът произхожда от влажни студени райони, е вероятно да страда през горещото сухо лято, и обратно - средиземноморските и централноевропейските произходи са по-добре адаптирани към засушаванията.

Някои изследователи поставят под съмнение ефективността на засаждането на дървета в борбата с глобалното затопляне. В действителност те поставят под въпрос главно факта, че CO₂ е единствено отговорен за глобалното затопляне, както и факта, че (според тях) ще ни трябват още повече земеделска земя, за да изхранваме населението. Идеалният вариант би бил също така да се спре обезлесяването вместо да се засаждаат отново няколко дървета тук-там.

Доц. д-р Янчо НАЙДЕНОВ

Промени в прилагането на Регламента на ЕС за предотвратяване на обезлесяването

На 23 декември 2025 г. в Официалния вестник на Европейския съюз бяха публикуване промени, приети с Регламент 2025/2650 на 19 декември, отнасящи се до Регламента на ЕС относно предотвратяване на обезлесяването.

Измененията предвиждат по-облекчени процедури за нови категории оператори, включително микро и малки оператори, и оператори надолу по веригата. С цел намаляване на административната тежест предвидена е възможност за пода-

ване на опростени декларации. Отлага се и прилагането на основните изисквания по Регламента. Новите изисквания, свързани с доказване на произхода на продуктите и подаване на декларации, ще започнат да се прилагат от 30 декември 2026 година. До тази дата не се изискват нови действия от страна на операторите и търговците.

ИАГ се ангажира да продължи да информира своевременно за следващите указания за прилагане на Регламента.

Втора международна научна конференция по арбористика

Събитието, организирано в партньорство с първата частна консултантска фирма по арбористика Arboing LTD, Хърватия, и Учебния център „Горска академия“ се състоя на 10 - 11 декември 2025 г. в Института за гората - БАН. Форумът бе посветен на презентации по основни теми в арбористиката, управлението на дър-

весна растителност, екологичните аспекти и иновативните подходи за устойчиво градско озеленяване. В Дендрариума на Института за гората бяха проведени демонстрации на иновативни арбористични методи и технологии и обмен на добри практики, знания и нови идеи за бъдещо сътрудничество.

СЪЮЗ НА ЛЕСОВЪДИТЕ В БЪЛГАРИЯ
София, 1303, ул. „Антим I“ № 17 тел.: 02 9818632

ДО: ПРОФ. Д-Р ВАСИЛ ЖИВКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА БРАНШОВА КАМАРА НА ДМП

ПРОТЕСТ
СРЕЩУ СПИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ЛИНИЯТА ЗА ПДЧ
НА „КРОНОШПАН“ ЕООД - ВЕЛИКО ТЪРНОВО

УВАЖАЕМИ ПРОФ. ЖИВКОВ,

От името на ръководството на Съюза на лесовъдите в България - организация, създадена през 1909 г., и от името на днешните над 3800 членове заявяваме НАШИЯ ПРОТЕСТ СРЕЩУ принудителното спиране на линията за ПДЧ в завод „Кроношпан“ ЕООД - Велико Търново, инвеститор от най-висок клас в България.

Решението на РИОСВ засяга линията за производство на ПДЧ, макар че реално с това спира и свързаното производство на ламинирани плоскости, които са основна суровина за мебелната промишленост. Тези дейности осигуряват годишен оборот 100 млн. евро и работа на 170 от общо около 300 заети в завода. Отделно от това „Кроношпан“ има и линия за производство на плочи от дървесни влакна (MDF) в града, както и още един завод в Бургас, където работят 200 души. Общият оборот на компанията за 2024 г. е 217 млн. евро.

Мотивите, изтъкнати от Министерството на околната среда и водите и поделението им РИОСВ - Велико Търново, както и решенията на Общинския съвет и лично на кмета на Велико Търново - Даниел Панов, за системно неспазване на изискванията за замърсяване на въздуха са несъстоятелни. Проведените щателни измервания на чистотата на въздуха в завода и в града не дават отклонения над нормите, което говори за „други основания“ на общинския съвет и на кмета на Велико Търново, свързани най-вече с неприятна мизмизма извън площадката на завода.

В качеството си на заинтересована страна в горския сектор протестираме срещу затварянето на линията за ПДЧ, което освен освобождаването на над 170 пряко заети в производството работници и специалисти, ще лиши от пазар на дребноразмерната дървесина за технологична преработка всички държавни горски предприятия и техните територии от Северна България. Това означава спиране на извеждането на отгледените сечи в горите на територията на цяла Северна България. За специалистите лесовъди това означава да се прекрати най-важната лесовъдска дейност - отглеждането на горите. Близко 500 000 хектара млади и средновъзрастни гори да бъдат оставени на прякото въздействие на абиотични и биотични фактори. Освен загубените постъпления от продажбите на дървесина и дефицит на средства за работни заплати на инженерите и техниците лесовъди от ДГС и ДЛС (близо 2500 души) ще се наложи търсене на допълнителни финансови средства за усвояване на повредена дървесина, за да се предотврати появата на каламитети от първични и вторични насекомни вредители, гъбни болести, съхнене и пожари.

Заетите в частния сектор на добива на дървесина фирми с над 3500 души персонал ще трябва да бъдат освободени, което ще подчертае в дългосрочна перспектива невъзможността да се намери и подготви такъв персонал (вероятно голяма част от тези работници ще заминат безвъзвратно в чужбина или в други сектори на икономиката), което е трайна тенденция през последните повече от две десетилетия.

Респективно сме наясно, че продукцията на завода за мебелната промишленост ще бъде спряна и около 214 млн. евро оборот от завода през 2026 г. ще бъде изгубен. Това означава и постъпленията от данъци в бюджета и местните данъци и такси също да бъдат загубени. Очакваната загуба от неизпълнените поръчки на фирмите от мебелната промишленост вероятно ще надхвърли 500 млн. евро.

София, 22.01.2026 г.

Проф. д-р Иван ПАЛИГОРОВ
Председател на Съюза на лесовъдите в България

СЗДП - обединени усилия за климатична устойчивост в трансграничния регион Румъния - България

На 30 декември 2025 г. от СЗДП е подписан договор за проект ROBG00349 - ESO FIT - Подкрепа за общности и организации при прехода за адаптация към изменението на климата на ниво управляващ орган на програмата.

Проектът обединява действията на български и румънски институции, които ще работят заедно за опазване на общностите и засилване на институционалния капацитет в условията на климатичните предизвикателства по европейската програма INTERREG 2021 - 2027, подкрепяща международно сътрудничество.

Водещ партньор е Инспекторатът за извънредни ситуации на регион Олтения, окръг Долж, Румъния. В проекта участват СЗДП - Враца, Институтът на префекта и Окръжната дирекция на полицията на окръг Долж. Общият бюджет на проекта е 622 705,69 евро, срок за изпълнение - една година.

В процеса на изпълнението на проекта ще бъдат създадени два Центъра за климатична адаптация

- у нас, в ДГС - Оряхово, и в румънския град Байлещ. Предвидено е първият етаж на ДГС - Оряхово, да бъде оборудван като Адаптивен климатичен център, в който по методите на Горската педагогика ще бъде предоставяна информация на всички заинтересовани страни, като приоритетно ще се работи с подрастващи. В държавните горски територии на ДГС - Оряхово, 100 дка в землищата на Козлодуй и селата Хърлец и Софрониево ще бъдат залесени с адаптивни дървесни видове. Предвижда се и разработването на Наръчник с добри практики за подпомагане на уязвими групи в адаптацията към промените в климата.

Дарение за Лесотехническия университет

Управителят на учреденото на 12.01.2024 г. Дружество „Зеленогорие“ ЕООД инж. Валентин Карамфилов официално връчи на ректора на ЛТУ доц. д-р Христо Михайлов ценно дарение - 70 броя от „Горска христоматия“, четвърто допълнено издание от 2023 година. Изданията на „Горска христоматия“, обикновено свързани с честването на Седмицата на гората, се отпечатват в различни периоди след 1941 година.

Дарението, което ще обогати библиотечния фонд на ЛТУ, включва и 3 автентични исторически документа от архива на известния ловен деец полк. Иван Сокачев от 1933 г. - „Завет на Сдружение „Ловец“, „Марш на българските ловци“ и портрет на Княз Кирил Преславски, почетен член на Ловната организация „Сокол“.

ЛТУ подписа Меморандум за възстановяване на Парк „Врана“

В споразумението, подписано на 8 януари от ректора доц. д-р Христо Михайлов и областния управител Стефан Арсов в двореца „Врана“, се предвижда обединяване на усилията на Областната управа с експертния потенциал на ЛТУ за възстановяване, опазване и устойчиво развитие на емблематичния парк. На събитието присъства Н. Пр. Симеон Сакскобургготски, който подчерта, че „Врана“ е не само историческо, но и природно богатство на България и трябва да бъде съхранено и развито. От своя страна, ректорът Христо Михайлов заяви, че ще бъде изградена дългосрочна концепция за устойчиво развитие на Парка. В инициативата участва и д-р инж.

Меглена Пругчиева - член на Съвета на настоятелите на Лесотехническия университет.

Нови книги

„Билкарство - устойчиви практики“. Живко Момчев, Александър Шкондров, Десислава Горова, Тодор Каракиев. Център за горски науки, София, 2025 г., 386 стр.

Изданието представя изчерпателен научен наръчник за отговорно събиране, безопасна употреба и разпознаване на 150 лечебни растения от България, подготвено от университетски преподаватели, ботаници, фармакогнозист, фитохимик, фитоценолог, фотограф и илюстратор.

Всяко растение е представено чрез морфологично описание, отличаване от сходни видове, данни за събиране и първична обработка, химичен състав, връзка между биологичноактивните вещества и приложението им и други.

Книгата обхваща пълния процес

на работа с лечебни растения - от разпознаването в природата до отговорното им използване - събиране на диворастящи растения; добри практики за устойчиво билкосъбиране; технологии за извличане на биологично активни вещества; класификация според разтворимост

и свойства; съвременни подходи в билкарството, базирани на научни принципи.

Изключителен и иновативно представен е визуалният материал на книгата. Тя ще бъде полезна за студенти, преподаватели, ботаници, агрономи, фармацевти, любители на билките. Високата художествена, научна и полиграфска стойност придават на изданието библиографска стойност.

Повече може да научите на <https://forestlab.bg/knigi/bilkarstvo/>.

Шест чешми са възстановени в ПП „Витоша“

В Природния парк „Витоша“ бяха възстановени 6 чешми по проект „Водата е живот“, по който Дирекцията на Парка е партньор. Проектът е реализиран от Асоциацията на парковете в България с

подкрепата на Фондация „BCause: в помощ на благотворителността“ по програма „Капка по капка“.

Чешмите се намират в района на Туристическия център „Златни мостове - Офелиите - Коняръника“.

С извършените ремонти и основното почистване на каптажи качеството на водата се подобрява, а посетители получават по-добър достъп до чиста питейна вода.

Проектът насърчава използва-

нето на публични чешми и намаляването на пластмасовите бутилки за еднократна употреба, както и отговорно отношение към природата.

Годишни награди на Българска фондация „Биоразнообразие“

На 19 декември 2025 г. бяха връчени традиционните Годишни награди за биоразнообразие и климат. За най-успешна през годината бе обявена инициативата „Маджарово без соларен парк“, която получи наградата на публиката. Две определени от журито награди са за кампанията за защита на Кресненския пролом и реализирането на АМ „Струма“ извън дефилето и за Сдружение „Кажи“ за забраната на внос и развъждане на норка у нас.

Съпредседателят на „Зелено движение“ инж. Тома Белев е отличен в категорията „Политик с внимание към природата“ за своята дългогодишна и последователна работа по водната криза в България. В тази категория бе отличен и общинският съветник от София Симеон Ставрев за разкриване на порочни практики в управлението на отпадъци.

Номинираните в категория

„Активист за природата“ бяха 12 личности и групи. Сърцето на публиката спечели Мария Крумова и Атанас Цветански от Аврен, които с активни действия и петиции се изправиха срещу проект за ветроенергиен парк, застрашаващ 240 дка гора. Отличена бе и Даниела Тонева - гласът на хората, живеещи в района на ТЕЦ „Бобов дол“, която въпреки посегателства върху дома и автомобила ѝ продължава да събира данни за замърсяванията от централата и да подава сигнали до съответните институции.

В категория „Отговорен бизнес“ публиката гласува за партньорската инициатива за винена линия, която обедини 9 винарни и БЗДП за опазване на царския орел и дивите патици в Сакар, а журито - за фирма „ЛАМ ОН“, създава биоразградими ламиниращи фолиа.

Специализираната медия - ESG nevs, бе оценена от публиката в категорията „Журналистически материал“, а наградата на журито бе за Антикорупционния фонд.

Професионалната икономическа гимназия в Благоевград стана носител на наградата на публиката в категория „Локални инициативи“, като участващи в нея ученици допринасят за прилагането на принципите за повторна употреба и рециклиране на вещите и намаляване на отпадъка. За своята тригодишна битка срещу построяването на инсенератор в землището на с. Върбовка журито отличи Сдружение „Ти решаваш“ от Павликени.

Наградите се организират от проект „Заедно за природата“ с подкрепата на Швейцарско-българската програма за сътрудничество и Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност 2024 - 2029.

Среща на Дружеството на ветераните лесовъди от София

На 18 декември 2025 г. Дружеството на ветераните лесовъди от София проведе своята традиционна сбирка по случай Коледните и Новогодишните празници.

Желанието за общуване, обсъждане на наболелите проблеми в горския сектор и споделяне на

мненията не напуска ветераните, които отдадоха труда и сърцето си на горите на България. Те споделиха и огорчението си, че единственото място, в което провеждаха сбирките си всяка седмица - кафето в сградата на „Антим I“ № 17, управлявано от

ЮЗДП - Благоевград, вече не работи.

С пожелания за здраве и добруване на колегията софийските лесовъди ветерани изразяват надежда за успешното развитие на горския сектор през 2026 година.

Годишнини

Инж. Борис БАНГЕЕВ на 90 години

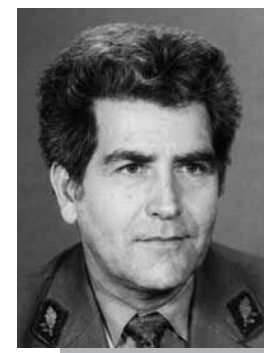
Роден е на 22.01.1936 г. в Разлог. Завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“, през 1962 година.

Започва работа като началник ГТУ в ГС - Елешница, където от 1966 г. е зам.-директор. От 1975 г. до пенсионирането си през 1996 г. е директор на ГС - Разлог, където работи всеотдайно и с висок професионализъм по съз-

даването, стопанисването и опазването на горите.

Инж. Бангеев е изтъкнат лесовъд и ръководител, с изключителен принос за успешно провеждане на горскостопанските дейности в Пиринския край.

Инж. Тодор КЛИМЕНТОВ на 90 години

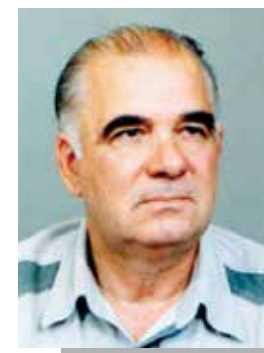
Роден е на 09.11.1935 г. в Батак. През 1961 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Трудовият му път започва като лесничей в ГС - м. Беглика. От 1967 до 1976 г. работи в ГС - Батак, последователно като лесничей, зам.-директор и директор. През 1976 - 1981 г. е директор на новосъздаденото Ловно стопанство „Родопи“, където полага големи грижи за опазване и развъждане на дивеча и рибата. Бил е директор на ГС - Белово. През

1985 г. започва работа в ДЛС/ГС „Широка поляна“ като зам.-директор, а от 1990 до 1995 г. е директор. Пенсионира се като лицензиран лесовъд.

Инж. Климентов е уважаван лесовъд с дългогодишен практически опит и съществен принос в правилното стопанисване и опазването на горите.

Инж. Стефан МАНОЛОВ на 85 години

Роден е на 25.01.1941 г. в Девин. През 1965 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Работа в започва в ГС - Тешел. От 1971 г. последователно е зам.-директор на Горските стопанства в Мугла и Тешел. През 1975 - 1977 г. е директор на ЛС „Извора“ - Девин, след което е назначен за директор на Дирекция „Дивечовъдство и рибовъдство“ в Министерството на горите и горската промишленост. От 1986 г. е

първи зам.-председател на АГСПП, след което е избран за председател на БЛРС.

Инж. Манолов е изтъкнат лесовъд и ръководител на горското и ловното стопанство у нас, с изключителен принос за успешното развитие на ловното стопанство в България.

Инж. Димитър ДЖАМБАЗОВ на 80 години

Роден е на 14.12.1945 г. в Асеновград. През 1972 г. завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Трудовата му кариера започва като зам.-директор и директор на ГС - Хвойна, а от 1977 до 1986 г. - на ГС - Чепеларе. От 1986 до пенсионирането си през 2009 г. ръководи ГС - Асеновград. Като ръководител в Горските стопанства, в които е работил в продължение на 37 години, е постигнал високи

успехи в горскостопанската дейност.

Инж. Джамбазов е добре подготвен лесовъд, с дългогодишен практически опит и съществен принос за правилното и на високо професионално ниво стопанисване на горите.

Инж. Емил РАКЪДЖИЕВ на 70 години

Роден е на 08.01.1956 г. в София. През 1978 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Същата година започва работа като лесничей в ГС/ДЛ - Трън, където от 1982 до 1993 г. е зам.-директор и главен лесничей. Работи в ГСС - София, и „Черни връх“ ЕООД. От 1996 г. до пенсионирането си е експерт по стопанисване на горите в централното горско управление - КГ, НУГ, ДАГ, ИАГ.

Инж. Ракъджиев е изявен лесовъд с дългогодишен практически и управленски опит и съществен принос при изготвянето на редица нормативни документи по стопанисване и управление на горите.

Участва активно в дейността на СЛБ.

80 г. от рождението на проф. д.ик.н. Иван Йовков (1945 - 2025)

Ярка следа в образованието, икономиката и управлението на горското стопанство

На 15.12.2025 г. се навършиха 80 години от рождението на проф. д.ик.н. Иван Йовков Иванов. Роден е на 15.12.1945 г. в Стрелча, Пазарджишка област. Завършва през 1965 г. Техникум по горско стопанство в Батак и ВЛТИ (днес Лесотехнически университет), специалност „Горско стопанство“, през 1972 година.

Трудовата си кариера започва през 1973 г. в Научния център по териториално разположение на производителните сили към Държавния комитет по планиране. Защитавя дисертация през 1986 г., от 1990 г. е избран за редовен доцент, през 2010 г., когато защитава дисертация за „доктор на икономическите науки“, е професор във ВЛТИ.

Научното творчество на д.ик.н. Иван Йовков е запазено в над 200 публикации, между които монографии, студии и книги. Сред тях е „Териториално разположение на производителните сили в Република България“, „Пазарът на дървесина в България“, „Устойчиво развитие на социални системи“, учебник „Икономика на горското стопанство“ и други.

В периода 1990 - 2011 г. е член на Академичния съвет на ВЛТИ/ЛТУ и на Факултетните съвети на „Горско стопанство“ и „Стопанско управление“. Научните съвети на Факултетите „Горско стопанство“ и „Стопанско управление“, Междуведомствения научен съвет по икономика и управление и на Научно-координационния център по икономика и управление към Министерството на икономиката.

В края на 1994 г. проф. Йовков е избран за зам.-ректор на ВЛТИ и още същата година - за декан на Факултет „Горско стопанство“. Той е радостен за възстановяване на научното списание „Лесовъдска мисъл“ (днес „Forestry ideas“) и през 1994 г. е първият му главен редактор. От 1995 г., когато с решение на Народното събрание ВЛТИ е преобразуван в Лесотехнически университет, и с основаването на Факултет „Стопанско управление“ на ЛТУ е избран за негов декан.

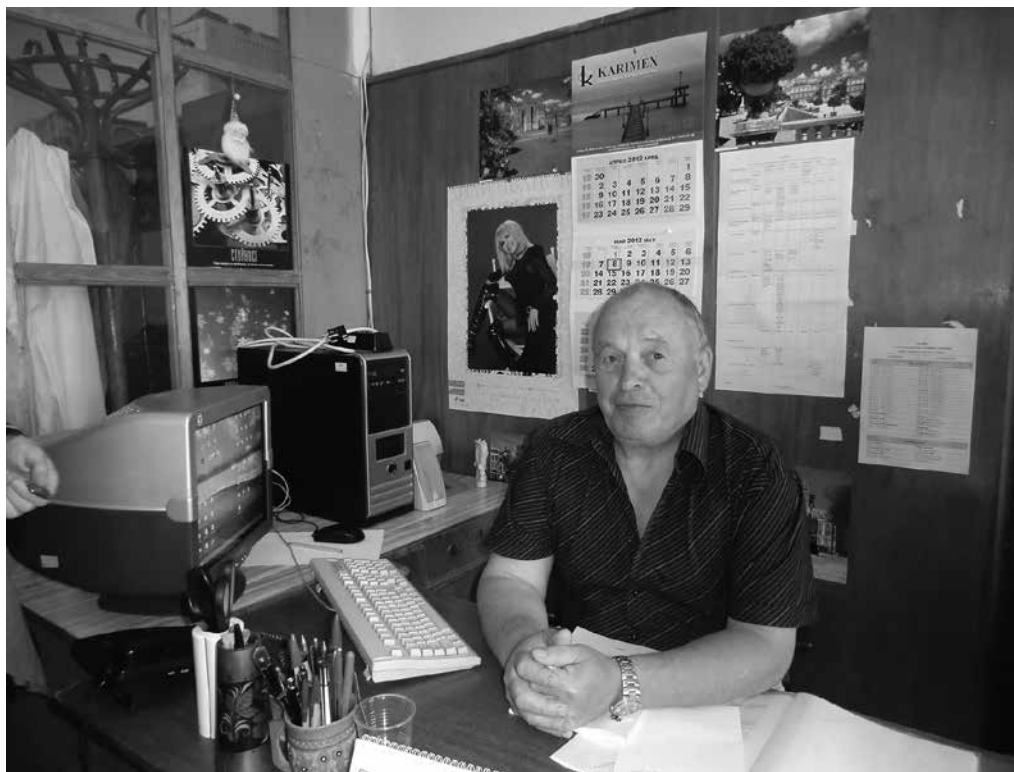
През 1999 г. обединената от проф. Йовков група съмишленици решава да се организира първата научна конференция „Управление и устойчиво развитие“, за да се осмислят и дискутират новите тогава аспекти на либералната доктрина „Устойчиво развитие“, която да се прилага в образованието и какво да се препоръча като изисква-

ния в практиката на всички нива на управление. От 2000 г. конференцията става международна с общо над 1260 участници от 4 континента. За да са достъпни за интересуващите се от тематиката, бе взето решение докладите от конференцията да се публикуват в научното списание на Факултета - „Управление и устойчиво развитие“, като проф. Йовков е главен редактор.

След два мандата като декан през 2003 г. е избран за ръководител на катедра „Икономика и управление на ресурсите и природоползването“, където през 2013 г. се пенсионира.

Със своята визия за развитие на висшето образование проф. Йовков е основател на специализация след висше образование по „Икономика и управление“ във ВЛТИ в създадената през 1990 г. Школа по мениджмънт в Свободния факултет на ВЛТИ. До 1993 г. в Школата специализират в областта на икономиката и управлението над 380 специализанти, завършили инженерните специалности. Успехът на специализацията е основната причина за разкриването през 1993 г. на специалностите „Мениджмънт в горското стопанство“ и „Мениджмънт в горската промишленост“ към тогавашните Факултети „Горско стопанство“ и „Горска промишленост“. Благодарение на контактите на проф. Йовков в Школата и в новите специалности преподават повече от 65 професори, доценти, научни работници и преподаватели от 6 университета, 4 института на БАН и от почти всички държавни ведомства от икономиката и управлението на страната.

Доказаната необходимост образованието и научните изследвания в областта на управлението да се развиват в самостоятелно основно звено на Лесотехническия университет наложи обособяването през 1995 г. на Факултет „Стопанско управление“. С промените в нормативната уредба и в регистъра на професиите и длъжностите Факултетният съвет под ръководството на проф. Йовков прие и предложи на Академичния съвет на ЛТУ да се промени наименованието на специалностите - първоначално в „Индустриален

мениджмънт“, а по-късно - в „Стопанско управление в горското стопанство и горската промишленост“, допълнени след това със специалностите „Стопанско управление в земеделието“ и „Стопанско управление в сферата на природоползването“. През тези години под ръководството на проф. Йовков бе разработена цялата документация - учебни планове, учебни програми по отделните дисциплини, бе развит и попълнен преподавателския състав и Факултетът и специалностите получиха първоначална програмна акредитация за 5 години.

Проф. Йовков е председател на Научния съвет на Факултет „Стопанско управление“ от 1995 до 2003 г., когато са избрани 15 професори, 27 доценти и са повишавани в академични длъжности асистенти, старши и главни асистенти.

С това, с което проф. Йовков е запомнен, е и неговият иновативен подход към преподаването. По време на лекциите той бе в стихията си! Дори и най-заплетените студентски въпроси получаваха разбирателни и конкретен отговор. Нещо повече, той оценяваше притеснението на студентите на изпит и им позволяваше за няколко минути да отворят всичко, от което са учили, за да се подсетят и да се успокоят. Не е случаен фактът, че повече от 2700 студенти, над 120 дипломанти, над 380 специализанти, когато идват в Университета и спомнят с най-добри чувства за преподавателя и човека проф. Йовков. В обособената „научна школа по управление“ в катедрата, в създадената

творческа атмосфера се подготвяха и изпълняваха научни проекти, разработваха се и се защитаваха дисертации, от които деветима успешно защитили само под негово ръководство докторанти за ОНС „доктор“, а трима - за „доктори на икономическите науки“.

Известна на колегите е максимата на проф. Йовков, че с всичко можем да се шегуваме и да допускаме компромиси, но с науката, с добросъвестните задълбочени научни изследвания, с анализите и интерпретацията на получените резултати - никога и при никакви обстоятелства. Това веру е валидно и днес, защото няма докторанти, на които да не е осигурявана възможност за работа, да не са получавали помощ и конструктивни бележки (понякога предизвикващи сълзи), но винаги със стремеж за обективност и уважение, с напътствия какво да се направи, как да продължат напред, даже с различни варианти, на основата на традициите и натрупания опит. „Само Коефициентът на жертвана стойност да остане след мен, като подход за определяне на цената на компромиса при решаване на икономическите противоречия в съвременните общества, е достатъчно“ - споделяше замислено и скромно едно от постиженията в своята дисертация за „доктор на икономическите науки“ проф. Йовков. За нас, неговите асистенти, по-късно колеги (сега трима професори и трима доценти само в катедрата), беше смущаващо да бъдем негови рецензенти, но той

ни окуражаваше: „Да, трябва да можете да оцените направеното, да го критикувате, за да спорим по аргументите, и така ще стигнем до нови идеи, до нови възможности. Няма и не бива да има безспорни авторитети, както няма абсолютна истина“.

За приноса си към образованието и науката през 2015 г. е удостоен с „Почетния знак“ на Лесотехнически университет.

Със своя много богат житейски и професионален опит проф. Йовков бе високо ценен и уважаван от своите колеги, с които задълбочено и разпалено коментираха проблемите на икономиката и управлението на България и промените, които настъпват през последните 30 години. Неговата забележителна изследователска настойчивост и упоритост бе насочена да разкрие същината и причините за проблемите в икономиката и управлението на горското стопанство. През 1992 г. на колектив под негово ръководство бе възложена научна задача да се разработи Правилник за устройството и дейността на Комитета по горите, неговите подразделения и фирми, който бе приет от Експертен технико-икономически съвет за внедряване. Така бяха приети и двата международни изследователски проекта, финансирани по Българо-Германската и по Българо-Швейцарската програма - „Пазарът на дървесина в Република България“, издадени като книги през 2002 и 2004 г., анализирали и обобщили основните характеристики на прехода към налагане на принципите на откритото пазарно стопанство в горското стопанство и горската промишленост на България.

Проф. Иван Йовков бе активен общественик - съосновател и член на Асоциацията на преподавателите по икономика и управление в индустрията, член на Съюза на учените - секция „Икономически науки“, член на Дружеството на Съюза на лесовъдите в ЛТУ. Имаше много контакти с колеги от практиката, експерти и специалисти от няколко министерства и споделяше неговата непримирима позиция срещу безпринципните и неоснователни уволнения. Винаги е бил много отзивчив и толерантен с колегите от позицията на своята професионална етика и морал, респектиращ с искрена сърдечност и човечина.

Проф. д-р Иван
ПАЛИГОРОВ

Кратки новини

ЮОДП - Смолян. Служители-те по охрана на горските територии през 2025 г. са извършили общо 81 440 проверки, с приоритет към контрола върху добива и транспортирането на дървесина и недървесни горски продукти. В сечищата проверките са 24 000, в обектите за складиране и преработка на дървесина - 11, транспортните средства - 16 500. Проверени са 30 404 ловци и 10 420 други физически лица, извършващи дейности в горите в обхвата на ЮОДП. Засилен е контролът в обектите за бране на трюфели. Съставени са 162 АУАН по ЗГ и ЗЛОД, установени са 840 м3 незаконно добита дървесина, част от която е задържана, както и 4 превозни средства, 18 каруци, моторен трион и други инструменти

за дърводобив.

СИДП - Шумен. На територията на Предприятието през м.г. са регистрирани 56 пожара, засегнали обща площ 2186 дка. Броят на пожарите е най-голям в Балчик - 12, Варна - 11, Суворово - 10. Нито едно запалване не е отчетено в ДГС - Провадия, Смядово, Търговище и ДЛС „Черни Вит“. Служителите на ДГС - Генерал Тошево, са гасили пожар върху 549 дка. В борбата с огнената стихия са участвали 537 пожарникари, 316 горски, 284 доброволци и 10 военносслужещи. Разходите за техника, транспорт и изгорели фиданки са 742 396 лева.

ИАГ. При проверка на служителите по контрола на Агенцията на 19 януари по подаден сигнал за

браконьерски лов в района на ДГС - Мездра, група ловци без валидни разрешителни за лов са оказали съпротива, застрашаваща живота на служителите. Нарушителите са задържани и ловните им оръжия са иззети със съдействието на органите на МВР.

ЮОДП - Благоевград. Въпреки студеното време и неблагоприятните теренни условия през януари продължава усвояването на дървесината, повредена при пожара от лятото на м.г. на територията на Държавните горски стопанства - гр. Сандански, Струмяни и Кресна. Дърводобивът и извозът се извършва с харвестери, форвардери и трактори, а в труднодостъпните места - с животинска сила. Там, където гората няма да може да се възстанови сама, ще започне залесяване.

СЗДП. На 21 януари в ДЛС „Витиня“ се проведе обучение по проект за подобряване на природозащитното състояние на горски местообитания в зони от „Натура 2000“ за работа със самоходна дробилка за клони. В обучението участваха служители на ДЛС „Витиня“ и ДГС в Берковица, Говежда и Ловеч. Машините ще се използват за раздробяване на почистения подлес, като раздробеният материал ще подобрява

и обогатява горската почвата. По време на обучението бяха извършени демонстрации и запознаване с правилната и безопасна експлоатация на техниката.

Българските природни рекорди

Стара планина, наричана още Балканът, е най-дългата - 530 км, и дава името на целия Балкански полуостров.

▲ Най-високият връх на Балканите - връх Мусала, Рила, 2925 метра.

▲ Природният парк „Витоша“ е първата защитена територия в България и на Балканския полуостров, обявена през 1934 година.

▲ Най-високото планинско езеро на Балканския полуостров е ез. Леденото в Рила - 2709 м надморска височина.

▲ Смердливото езеро, Средна Рила, е най-голямото ледниково езеро на Балканския полуостров.

▲ Най-обширната низина на Балканите е Горнотракийската - обща площ 6032 кв. метра.

▲ Най-високият планински водопад на Балканския полуостров - „Райското пръскало“, с пад на водата 124,5 м, се намира на южния склон на Стара планина, под най-високия ѝ връх - „Ботев“.

▲ Дяволското гърло, пад на водата 42 м, е най-големият подземен водопад на Балканския полуостров.

▲ Най-високоразположеният на Балканския полуостров е язовир „Калин“, Рила, землище на с. Пастра, 2394 м надморска височина.

▲ Най-голямата мечка, отстреляна у нас в околностите на Боровец, е с признат рекорд на международното ловно изложение в Берлин през 1936 година.

▲ В Сапарева баня се намира най-горещият гейзер в Европа - 103 градуса С, който изригва на всеки няколко секунди.

▲ Велинград е с най-големия дебит на Балканския полуостров на своите 80 минерални извора.

▲ Селото, намиращо се на най-голямата надморска височина на Балканския полуостров - 1555 м.н.в., е Орцево, Югозападна България, община Белица.

▲ На 1267 м.н.в. се намира най-високата на Балканите железопътна гара - Аврамово, община Якоруда, Благоевградска област.

IN MEMORIAM

На 7 декември 2025 г. почина инж. Славчо Борисов Божков.

Роден е на 13.04.1947 г. в с. Велювец, Благоевградска област. През 1969 г. завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Работа започва в ГС - Цапарево, където последователно е началник-участък, лесничей и зам.-директор и участва активно в залесяванията на

ерозирали терени в Малешевска планина. Работи в ГС - Мелник и ПП „Огражден“ - с. Струмяни. През 1991 - 1998 г. е главен лесничей в ГС - Катунци, а след това е главен инженер в ГС - гр. Сандански, и зам.-директор на „Мелник 99“ АД. От 2005 г. е зам.-директор в ДП - Катунци, където се пенсионира през 2010 година.

Автор е на две стихосбирки, посветени на гората и Пиринския край.

Поклон пред светлата му памет!

На 4 януари почина доц. Димитър Миланов Кушлев.

Роден е на 24.11.1936 г. в Банско. ВЛТИ, специалност „Механизация на дърводобив и горски транспорт“, завършва през 1959 година.

Три години е учител в Горския техникум в Банско, след това е научен сътрудник в Опитната база за иглолистните гори във Велинград. От 1969 г. с конкурс постъпва в Института за гората - БАН, където в продължение на три десетилетие

се занимава с изследвания по горска механизация. Работи и 5 години в Република Коми.

От 1993 г. е доцент. Хоноруван преподавател във ВЛТИ (ЛТУ). Научната му продукция е отразена в над 50 публикации и 2 монографии в съавторство. Голяма част от изследванията му са реализирани в конструкторски решения и прототипни съоръжения за нуждите на горската практика, сред които преносима лебедка „Пионер“.

Поклон пред светлата му памет!

На 10 януари почина проф. д.н. Цвета Велчева Найденова.

Родена е в с. Садовец, Плевенска област. През 1955 г. завършва ВЛТИ.

Трудовият ѝ път започва в ГС - Ботевград. През 1958 г. след конкурс е назначена за научен сътрудник в Института за гората - БАН. През 1959 - 1963 г. организира и ръководи Научноизследователската база по тополите в Свищов. От 1966 г. до пенсионирането си през

2003 г. работи в секция „Екология и физиология на горскодървесните видове“ в Института за гората.

Научното звание „доктор“ получава през 1972 г., а от 1991 г. е професор. Тя е първата в България жена с професорска степен и доктор на науките в областта на лесобиологичните науки. Научен секретар на ИГ е през 1997 - 2003 г., председател на Научния съвет на ИГ е от 1993 до 2000 година. Научноизследователската ѝ дейност обхваща над 130 публикации, 90 от които са самостоятелни.

Поклон пред светлата ѝ памет!

ЧЕТИВО С ПРОДЪЛЖЕНИЕ

Спомени на лесовъда

Сред лесовъдите от по-старото поколение имаше немало колеги, на които не им е било чуждо да пишат за своя труд - било то материали за периодичния печат, било то книги и най-вече - спомени. От този брой започваме да публикуваме спомени на великотърновския лесовъд инж. Сава Попов, който запази професионалния си живот в няколко тома под заглавието „Моята горска епопея“. Авторът е роден през 1920 г. в с. Кипилово, Еленско. Завършва през 1943 г. лесовъдство в Агрономо-лесовъдния факултет на Софийския университет. Завършващи, преди да положат държавен изпит, изкарвали дълъг „групов стаж“, който за Сава Попов преминава на Юндола, в Секцията по укрепяване на пороите и залесяване, Бюрото по измерване и устройство на горите в Ловеч, ГС - Плачковци. Трудовата си дейност започва като общински лесничей в с. Кипилово, продължава като референт в Министерството на горите, в Окръжното управление на горите във Велико Търново, Горскопромишленото предприятие в гр. Елена, ГС - Кипилово, инспектор за Североизточна България и началник на Инспекция по опазване на природната среда във Велико Търново към Министерството на горите. Пенсионира се през 1980 година.

1 Първите крачки в професията

Сава ПОПОВ

Първите крачки в лесовъдската професия направих във високостъблените букови гори на Еленска околия, в моето родно село - Кипилово, през 1946 година. Освен общинските гори на мен, неопитния младеж, бяха предадени за стопанисване и повечето частни гори на общините Стрелци и Стеврек. Колегата, който напускаше, за да замине за Свогенското стопанство - инж. Илия Бонев, ми поръча: „Ще помагаш на горските кооперации, като им даваш голи сечища, а с частните търговци ще внимаваш да не изсекат на гола сеч някоя гора с едра дървесина“.

Голяма трудност ми бяха частните гори на с. Стеврек, с махалички из самата гора. Бедни бяха тия хора, дошли преселници от Западна България. Есен те чакаха да отмаркирам по някое дърво от частната им гора, да го издълкат на гредички, които да сменят за жито от Омурташко. Имаха и чуден занаят - да струговат в двора си паламарки, които

също подменяха за житце. Аз възсядах коня на общината и с моя участък старши горски надзирател обикаляхме по цели седмици да маркираме по няколко дървета. Ношувахме по къщите на хората, обрулени от вятъра и мокрени от дъжд.

От общинската гора на Кипилово маркирах едри букови дървета, които горската кооперация раздаваше на своите членове за преработка в коларски материали, наплати, окчета, които караха в Ямболски район, и заменяха за жито.

Когато през 1948 г. горите бяха национализирани, в Кипилово се основа Държавно горско стопанство, на

което станах директор. Тябваше сами да си изкарваме заплатите на служителите и да си покриваме разходите на стопанството. А нямаше никаква техника, липсваха горски пътища, нямаха и помощник. Непрестанно скитах по горите, възседнал послушния си кон Алчо, и се мъчих да осигурявам работа на цялото население на трите общини.

Млад бях тогава и понасях трудностите по-леко. Най-трудното беше, че трябваше да се преустанови работата на частните стопани в горите им, а те едва връзваха двата края. Спомням си, че трябваше да се конфискува дървеният материал на стотина волски коли на частниците в Стеврешко, дошли на пазара в гр. Омуртаг. С горските от Омурташкото лесничество блокирахме пазара. Селяните намираха тая мярка за несправедлива, избухна недоволството. Информацията за това стигна до Министерството, та дойде нареждане да освободим материала на хората, но с условие да престанат да продават, а да ползват материалите за лични нужди. А те, нуждещи, бяха за хляб, който можеше да се намери в полските райони, и ако не за пари, то поне срещу друга стока.

(Следва)

Природен парк „Сините камъни“ на 45 години

Сливенското мънисто в гerdана на българската природа

На 28 ноември 2025 г. ДПП „Сините камъни“ - Сливен, отбеляза 45 г. от създаването на Парка. На Парковата дирекция гостуваха първокласници от ОУ „Димитър Петров“. Служителите получиха поздравителни картички от тях и организираха урок на горските педагози за лешоядите. Децата участваха в изработването на маска на брадат лешояд, световнозаstraшен вид, чийто дом вече е в ПП „Сините камъни“.

Природният парк „Сините камъни“ е емблема на Сливен. Колко пъти, минавайки край града, сте се взирали в скалите да видите тяхната синева? Трябва да знаете, че Сините камъни е скалният масив, издигащ се над града, и син цвят камъните и скалите в масива всъщност нямат. Но, да, те синят при специфични атмосферни условия, най-често привечер, и тогава даряват на фотографите красиви кадри. А обяснение за цвета на скалите е в техния геоложки състав, защото Сините камъни е едно от най-големите находища на кварцпорфир в Европа.

С това наистина емблематично и красиво име е наречен обявеният през 1980 г. народен парк, понастоящем - природен. Днес Природният парк „Сините камъни“ обхваща площ 11 380,8 ха и е част от мрежата защитени територии в страната. От обявяването на Парка до днешни дни площта му се е променяла неколкратно, като от 6107,8 ха по Заповед за обявяване № 893/28.11.1980 г. на КОПС при МС е станала 11 379,6229 ха по последната сега действаща Заповед № РД-542/30.07.2025г. на МОСВ.

Част от територията на Парка, местностите Гребенец - Сидово, попадат в широкия миграционен фронт на птиците Via Pontica. В Парка има 6 природни забележителности с обща площ 4,6 ха, като скалният феномен „Халката“ с площ 1,0 ха е може би най-известната от тях, и поради близостта си до града е обикнато от туристите място.

Останалите природни забележителности са пещерите „Змееви дупки“ - 0,7 ха; „Песченик“ - 1,4 ха; „Бъвата“ - 0,2 ха; „Хайдушката“ - 0,9 ха; Вековна букова гора в м. Кушбунар - 0,4 хектара.

В границите на ПП „Сините камъни“ попада и резерватът „Кутелка“, обявен през 1986 г., с площ 708 ха, с цел запазване на съобществата от мизийски бук и на скалните местообитания на много грабливи птици.

Територията на „Сините камъни“ се характеризира с голямо биологично разнообразие. Той е единственият природен парк в Източна Стара планина и цели опазване на неповторимия ландшафт, специфичните екосистеми и ценни елементи на флората, растителността и фауната в цялостния им комплекс. На територията на Парка са съхранени едни от най-добре запазените представителни горски екосистеми от широколистни гори в Източна България. От територията му 82,9 % са гори, от които 92,4 % са естествени - в голямата си част терциерни (мизийски бук), които са местообитания на повечето реликтни, ендемични и застрашени видове. Широко отворен на изток и юг, със значително черноморско влияние, Паркът е северна граница на северно-присредиземноморската растителност и своеобразен „оазис“ на богато биологично разнообразие, представено с редица редки и застрашени видове животни. До момента за територията на Парка са известни 70 вида и 7 подвиди ендемични, редки, реликтни и защитени видове, между които урумово лале (*Tulipa urumoffii*), давидов мразовец (*Colchicum davidovii*), черноморска ведрица (*Fritillaria pontica*), недоразвит лимодорум (*Limodorum abortivum*), арабска етионема (*Aethionema arabicum*), горска съсънка (*Anemone sylvestris*), лудо биле (*Atropa bella-donna*), много орхидеи и други.

Природна забележителност „Халката“

Фауната в ПП „Сините камъни“ е представена от 244 вида гръбначни и 1153 вида безгръбначни животни. От установените гръбначни животни 78 % са защитени от Закона за биологичното разнообразие, а в списъка на световно застрашените животни са включени 24 вида. 177 вида са птиците, срещани се тук, като 150 вида са защитени. Изключителен интерес представляват грабливите птици, за които скалните масиви в Парка представляват удобно място за гнездене.

Природният парк „Сините камъни“ се гордее, че е един от четирите района в страната, участвали в мащабен проект за възстановяване на белоглавия лешояд в България, вече е възстановен вид тук, както и черният лешояд. В м. Каракютюк се намира волиера за лешоядите, в която те прекарват задължителния адаптационен период преди да бъдат пуснати на свобода. Това е едно атрактивно място за посещение от любителите на птиците и фотографите. Местността се намира на около 15 км от Сливен, като се тръгне по панорамния път в посока с. Раково, след това има пеша преход от около 1-2 км. Желателно е посетителите да носят със себе си зрителни тръби и бинокли, за да наблюдават от разстояние птиците и да не се нарушава спокойствието им.

В Сливен се проведе историческо природозащитно събитие, очаквано повече от 30 години. На 17 май 2025 г. в антична и средновековна крепост „Туида“ се състоя първото освобождаване на три млади брадати лешояда. Брадатыят лешояд е изключително рядък световнозаstraшен вид. Последната птица у нас е намерена мъртва през 1972 г. в ПП „Сините камъни“. Видът е изчезнал от Балканския полуостров. Организатори на това значимо за българската природа събитие бяха „Зелени Балкани“ и Дирекцията на ПП „Сините камъни“, с подкрепата на Община Сливен. Събитието се превърна в истински празник на природозащитата, посетено от стотици гости от цялата страна и чужбина. То е част от международният проект „Живот за брадатыя лешояд“, който обединява усилията на 8 партньори от 3 европейски страни, и се осъществява с финансовата подкрепа на програма LIFE на Европейския съюз.

Брадатыят лешояд е изобразен на емблемата за защитени

обекти и територии в България! Този символ е предложен от Николай Боев (1922 - 1985) - български зоолог, орнитолог и природозащитник. В знак на признателност за неговата работа, която е вдъхновила поколения природозащитници в България, един от първите освободени на 17.05.2025 г. брадаты лешояди в ПП „Сините камъни“ бе кръстен на него - Боев.

След дълги години на отсъствие от нашите географски ширини завръщането на брадатыя лешояд отново в българските планини и ПП „Сините камъни“ е безспорен успех с големи мащаби с национално и международно значение.

В момента Дирекцията на Природния парк работи и по други два проекта - „Подобряване на природозащитното състояние на лешоядни видове птици в изпълнение на мярка 70 от Националната рамка за приоритетни действия за НАТУРА 2000 на територията на Специална защитена зона BG0002058 „Сините камъни - Гребенец“, землище на Сливен, и „Подобряване на природозащитното състояние на лешоядни видове птици в изпълнение на мярка 70 от Националната рамка за приоритетни действия за НАТУРА 2000 на територията на Специална защитена зона BG0002058 „Сините камъни - Гребенец“, землище на с. Ичера, община Сливен. Проектите подпомагат подхранването на лешоядите, осигурявайки им безопасна храна всяка седмица от служители на Парковата дирекция. По този начин ние стимулираме птиците да остават на наша територия и да увеличават своята популация.

Служители от Парковата дирекция предоставят информация на туристи, учаци и гости на Сливен в Информационните посетителски центрове - „Хайдушка пътека“, намиращ се в началото на едноименната пътека и в близост до Долна лифтена станция, „Карандила“ и Природозащитен туристически център „Сините камъни“, намиращ се в административната сграда на Парка. Центърът разполага със зала за провеждане на мероприятия и презентации за 100 души, като средно на година са провеждат презентации на около 3000 души, като основно са ученици. Имаме изградени информационни точки в граничещите с Парка села - Сотира, Ичера, Калояново и Глушник.

От 2015 г. ПП „Сините камъни“ вече не е просто защитена територия на картата на България. Тогава започва един целенасочен дългосрочен процес, който ще остави следа не само в природата, но и в хората. Десет години по-късно ефектът е видим - цяло едно поколение млади хора, навършили 18 години, е израснало с дейностите на Дирекцията на Парка, която системно развива образователни и интерпретационни дейности, насочени към деца и ученици. За мнозина Паркът се превръща в първата „класна стая“ извън училище - място, където опазването не се учи от учебник, а се преживява сред природата.

Днешните млади хора, които навършват пълнолетие, са същите деца, участвали в открити уроци, природозащитни инициативи, походи и срещи с експертите от дирекцията. Това е тих, но устойчив резултат, който рядко влиза в статистиките, но има дългосрочна стойност за обществото.

Най-голямото постижение на екипа на Парка не е само в опазените местообитания или изградените маршрути, а в съграденото отношение към природата. През годините ние не просто управляваме територия, а създаваме култура на уважение към защитените зони сред местната общност. Работата на екипа се отличава с последователност. От мониторинг на биоразнообразието, през поддържане на инфраструктурата, до активна комуникация с граждани, училища и доброволци - Дирекцията следва ясен модел: природата се пази с постоянство, не с еднократни акции.

Днес резултатът от усилията, започнали около 2015 г., е ясен: млади хора, които познават Парка, разбират неговата стойност и го приемат като част от собствената си идентичност. Това е социален капитал, изграден бавно, но стабилно.

Инж. Ирина ПЕТРОВА
директор на ДПП „Сините камъни“

Екипът на ДПП „Сините камъни“

Посещение на ученици в Природозащитен туристически център „Сините камъни“

Мониторинг на птици

Първият освободен в природата брадат лешояд, кръстен на виден зоолог и природозащитник Николай Боев

Египетски лешояд